

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економіки, права та управління бізнесом

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

_____
(підпис)
«__» _____ 20__ р.

Кваліфікаційна робота
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 6.030504 «Економіка підприємства»
за освітньою програмою бакалавр
на тему:
«Економічне обґрунтування проекту створення продовольчого магазину»

Виконав:

студент 47 групи , ФЕУП

Кузовенков Борис Олександрович _____

(підпис)

Науковий керівник:

кандидат економічних наук, ст. викладач

Однолько Вікторія Олександрівна _____

(підпис)

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНА КОНЦЕПЦІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ВЛАСНОГО БІЗНЕСУ У СФЕРІ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ	6
1.1. Характеристика бізнес-ідеї у започаткування власної справи на ринку продовольчих товарів	6
1.2. Умови організації та здійснення підприємницької діяльності в у сфері роздрібної торгівлі	12
1.3. Обґрунтування організаційно-правової форми бізнесу	19
РОЗДІЛ 2. АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА МОЖЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОГО МАГАЗИНУ	25
2.1. Аналіз кон'юнктури ринку продуктових товарів на ринку Одеської області.....	25
2.2. Формування необхідних витрат для функціонування проєктованого магазину	33
РОЗДІЛ 3. ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ДОЦІЛЬНОСТІ ВІДКРИТТЯ ПРОДОВОЛЬЧОГО МАГАЗИНУ	42
3.1. Аналіз показників економічної ефективності проєкту створення продовольчого магазину.....	42
3.2. Аналіз можливих ризиків та заходи що до їх мінімізації	52
ВИСНОВКИ.....	59
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	61

ВСТУП

Актуальність теми зумовлена тим, що в умовах посилення конкуренції на продовольчому ринку України систематичного удосконалення потребує організація продажу продовольства та обслуговування споживачів.

Продовольчі магазини завжди користувалися, і будуть користуватися попитом, так як вони задовольняють головну потребу людини – потребу в харчуванні. Люди економлять на багато чому, але їжу купуватимуть завжди. Власник продуктового магазину завжди буде почувати себе спокійно і впевнено, як під час розквіту економіки, так і в період спаду.

Слід зазначити, що тільки за старанно розробленого бізнес-плану, що враховує стан ринку, величину і склад витрат, економічну діяльність майбутнього магазину, можливе створення ефективного бізнесу, який буде приносити прибуток.

Проблемам формування й ефективного функціонування національного продовольчого ринку, а також просування продукції присвятили дослідження такі українські вчені: В. В. Апопій, Л. В. Балабанова, О. В. Березін, Л. І. Донець, Н. В. Карпенко, В. В. Колос, С. П. Кудрявцева, Н. Г. Міценко, І. П. Міщук, С. С. Олійник, Н. С. Педченко, В. І. Перебийніс, П. Т. Саблук, А. С. Савощенко, І. В. Сало, Л. В. Старшинська, І. І. Ярова.

У наукових розвідках розглянуто питання ролі, методів і каналів просування продукції, викладено теоретико-методичні засади планування збуту, деталізовано прийоми їх реалізації. Залишаються, проте, невисвітленими в економічній літературі питання економічного обґрунтування реалізації нових ідей в цьому бізнесі, розпочинаючи від виникнення бізнес-ідеї до розрахунку показників ефективності інвестиційного проекту. Актуальність зазначених вище питань, їхня важливість і практична значущість для підвищення результативності торговельної діяльності підприємств зумовили вибір теми дослідження, його мету та завдання.

Мета та завдання дослідження. Метою випускної роботи є розвиток науково-теоретичних підходів та визначення практичного інструментарію щодо економічне обґрунтування проекту створення продовольчого магазину.

Досягнення цієї мети потребувало постановки й розв'язання таких **завдань:**

- охарактеризувати бізнес-ідею у започаткування власної справи на ринку продовольчих товарів;
- з'ясувати умови організації та здійснення підприємницької діяльності в у сфері роздрібною торгівлі;
- здійснити обґрунтування організаційно-правової форми бізнесу;
- провести аналіз кон'юнктури ринку продуктових товарів на ринку Одеської області;
- розрахувати необхідні витрати для функціонування проєктованого магазину;
- проаналізувати показники економічної ефективності проєкту створення продовольчого магазину;
- здійснити аналіз можливих ризиків та заходи що до їх мінімізації.

Об'єктом дослідження є процес просування продовольства торговельними підприємствами до кінцевих споживачів.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, науково-методичних, практичних положень та інструментів економічного обґрунтування проєкту створення продовольчого магазину.

Методи дослідження. В процесі дослідження використана система методів, направлених на досягнення поставленої мети та вирішення завдань. Вона включає методи порівняння (використано в процесі порівняння конкурентів), горизонтального та вертикального аналізу (використано в процесі дослідження ринку), аналізу та синтезу (в процесі з'ясування системи нормативно-правового регулювання здійснення підприємницької діяльності в у сфері роздрібною торгівлі), табличний та графічний (в процесі оформлення дослідження), узагальнення (при формулюванні висновків) та інші.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативно-правові акти, фахова література - наукові статті на маркетингову тематику та бізнес-планування, підручники та монографії, матеріали конференцій та періодичних видань, статистичні дані Державної служби статистики України та Головного управління статистики в Одеської області за період 2015-2019 рр.

ВИСНОВКИ

На підставі проведеного дослідження можна зробити наступні висновки.

1. Для пропозиції інвесторам сформульована бізнес-ідея – створення продовольчого магазину прибудинкового типу. Реалізація цієї бізнес-ідеї дозволить забезпечити попит в продуктах харчування в межах певної території за рахунок зменшення часу потенційних споживачів на процес купівлі.

2. Визначено умови, яким має відповідати діяльність створюваного продовольчого магазину, вимоги до відкриття як суб'єкта господарювання так і до магазину, вимоги до його функціонування. Встановлено перелік документів, який необхідних для реєстрації суб'єкта господарювання, для відкриття магазину та його функціонування.

3. Проведений аналіз існуючих організаційно-правових форм за різними критеріями (правове регулювання, вимоги за видами діяльності, оподаткуванням, чисельністю, обмеження за обсягами виручки тощо) дозволив зупинитися для продовольчого магазину на товаристві з обмеженою відповідальністю. Головною перевагою цієї форми є більші можливості щодо залучення інвестиційного капіталу, обмеження відповідальності капіталом, більше можливості щодо розширення.

4. Проведений аналіз кон'юнктури ринку продуктових товарів на ринку Одеської області засвідчив, що на сьогодні найбільш оптимальним для створення магазину є формат придомного типу. Він дозволяє отримати постійний потік клієнтів за рахунок тих осіб, які йдуть на роботу та повертаються з неї, а також тих осіб, які проживають в безпосередній близькості від розташування магазину. Проведений SWOT-аналіз засвідчив, що стратегія функціонування магазину має базуватися на сильних сторонах та бути націленою на реалізацію можливостей. Для усунення загроз необхідно керувати відповідними ризиками. Особливу увагу слід звернути на

усунення слабких сторін. Аналіз конкурентів показав, що створений магазин на початку свого функціонування буде на останньому місці. Однак вже через деякий час свого існування він зможе значно поліпшити власні конкурентні позиції.

5. Проведений аналіз економічної ефективності пропонуємого проекту засвідчив, що крапка беззбитковості по проекту складе 5721972 грн., тобто за умови отримання такої виручки проект стає беззбитковим. В перший рік реалізації проекту на кожен гривну витрат магазин одержить 9,96 коп. чистого прибутку, а в кожній гривні виручки від реалізації послуг буде містити 9,06 коп. чистого прибутку. Показник ЧДД складає 1165045, що вище 1, термін окупності складає 2,94 роки, індекс доходності – 1,7, що вище 1. Внутрішня норма рентабельності на рівні 55,21% дозволяє гарантувати достатній рівень фінансової міцності. На цій підставі зроблено висновок про доцільність впровадження проекту.

6. В процесі реалізації бізнес-ідеї створення та функціонування продовольчого магазину необхідно використовувати низку методів боротьби з допустимими, критичними та катастрофічними ризиками, які призводять до матеріальних, трудових або спеціальних, фінансових або інтелектуальних втрат. Для цього доцільно застосовувати такі технічні, правові та організаційні методи, які включають, в першу чергу, такі методи: розподіл ризику між учасниками проекту; страхування; резервування коштів на покриття непередбачених витрат; нейтралізація часткових ризиків; зниження ризику в плані фінансування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Господарський кодекс: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. - 2003. - № 18, 19-20, 21-22. - Ст.356.
2. Цивільний кодекс: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. - 2003. - № 40-44. - Ст.356.
3. Податковий кодекс: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. - 2011. - № 13-14, 15-16, 17. - Ст. 112.
4. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 № 322-VIII // Відомості Верховної Ради України. - 1971. - № 50. - Ст.375
5. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 № 1576-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. - № 49. - Ст. 682.
6. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 № 755-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 31-32. – Ст. 263.
7. Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991 № 1023-XII // Відомості Верховної Ради України. - 1994. - № 1. - Ст. 1.
8. Про кредитні спілки: Закон України від 20.12.2001 № 2908-III // Відомості Верховної Ради України. - 2002. - № 15. - Ст. 101.
9. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III // Відомості Верховної Ради України. - 2001. - № 5-6. - Ст. 30.
10. Про громадські об'єднання: Закон України від 22.03.2012 № 4572-VI // Відомості Верховної Ради України. - 2013. - № 1. - Ст. 1.
11. Про страхування: закон України від 07.03.1996 № 85/96-ВР // Відомості Верховної Ради. – 1996. – №18. – С. 78
12. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. №73 // Офіційний вісник України. – 2013. – №19. – Ст. 665
13. Про затвердження Правил роздрібної торгівлі продовольчими товарами:

- Наказ Міністерство економіки та з питань європейської інтеграції України №185 від 11.07.2003 р.
14. Державний класифікатор ДК 002-2004 «Класифікація організаційно-правових форм господарювання», затверджений Наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання і споживчої політики України від 28 травня 2004 р. № 97. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/klasf/nac_kls/op_dk002_2016.htm.
  15. ДБН В.2.2-23:2009. Будинки і споруди. Підприємства торгівлі. – К.: Держспоживстандарт, 2009. – 28 с.
  16. Аветисян М. Р. Господарсько-правові аспекти обрання організаційно-правової форми господарювання / М. Р. Аветисян // Правничий часопис Донецького університету. - 2017. - № 1-2. - С. 110-116
  17. Витрати та доходи: необхідні підрахунки для магазину господарських товарів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://analitic.ub.ua/28464-vitrati-ta-dohodi-neobhidni-pidrahunki-dlya-magazinu-gospodarskih-tovariv.html>
  18. Відкрити магазин [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://dokument.com.ua/ua/otkryt-magazin/>
  19. Гаркуша Н.М. Моделі і методи прийняття рішень в аналізі та аудиті: навч. посіб. / Н.М. Гаркуша, О.В. Цуканова, О.О. Горошанська. - К.: Знання, 2011. - 591 с.
  20. Гіндес О. Г. Ефективність реалізації інвестиційних проектів екологічного та природно-ресурсного спрямування / О. Г. Гіндес // Інвестиції: практика та досвід. - 2011. - № 11. - С. 3-6.
  21. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
  22. Дмитренко М.Г. Ефективність застосування кредитно-інвестиційних інструментів у фінансуванні інноваційних проектів / М. Г. Дмитренко, Г. М. Чепелюк // Вісник Університету банківської справи Національного банку України. - 2013. - № 3. - С. 98–102.

23. Дубль ГИС (2ГИС) Онлайн. Інтерактивна карта і справочник Дубль Гис Одеса. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://2gis.ua/odessa>
24. Ільчук М. М. Ефективність інвестиційного проекту створення та функціонування високотехнологічного сільськогосподарського підприємства / М. М. Ільчук, І. А. Коновал // Економіка АПК. - 2015. - № 5. - С. 55-61.
25. КВЕД 2010 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://kved.ukrstat.gov.ua/KVED2010/47/KVED10_47.html
26. Кириленко К. О. Прибуток підприємства: дослідження теоретичних аспектів / К. О. Кириленко // Молодий вчений. - 2017. - № 11. - С. 1182-1185.
27. Коломієць Н. О. Інвестиційні проекти та методи оцінювання їх економічної ефективності / Н. О. Коломієць, А. А. Воронкова // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини. - 2013. - Вип. 27(1). - С. 298-306.
28. Кондра О.Р. Характеристика сучасного стану продовольчого ринку регіону / О.Р. Кондра // Науковий вісник Мукачівського державного університету. – 2015. – №2. – С. 148-155.
29. Лозинська Т. М. Національний продовольчий ринок в умовах глобалізації: монографія / Т. М. Лозинська. – Х. : Вид-во ХарPI НАДУ «Магістр», 2007. – 272 с.
30. Мардус Н. Ю. Формування поняття «прибуток» і визначення основних аспектів управління ним / Н. Ю. Мардус, О. О. Мардус // Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Економічні науки. - 2018. - Вип. 28(1). - С. 132-135.
31. Мельникова І. В. Сучасний підхід до підвищення ефективності функціонування підприємницьких структур / І.В. Мельникова // Наукові записки. – 2000. – Том 18. – С. 229-232.
32. Нікішина О.В. Оцінка стану продовольчої безпеки Одеського регіону / О.В. Нікішина // Економіка харчової промисловості. – 2012. – № 1. – С. 9-17.

33. Організація роздрібної торгівлі // Дебет-кредит. – 2014. – Спецвипуск. – С. 40-49.
34. Пернарівський О. В. Методи врахування ризиків в ставці дисконтування при аналізі ефективності інвестиційних проектів в Україні / О. В. Пернарівський // Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. - 2016. - № 2. - С. 210-223.
35. Приклад відкриття невеликого продовольчого магазину [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://dpa.cv.ua/biznes/idei-dlya-biznesa/priklad-vidkrittya-nevelikogo-prodovolchogo-magazinu.html>
36. Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про лікарські засоби» щодо забезпечення економічної конкуренції та захисту прав пацієнтів при здійсненні роздрібної торгівлі лікарськими засобами» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.apteka.ua/article/463538>
37. Процедура створення та реєстрації підприємства [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zkg.ua/blog/protsedura-stvorenniya-ta-rejestratsiji-pidpryjemstva/>
38. Семенова Т. В. Порівняльна оцінка інвестиційних проектів з урахуванням їх ефективності і рівня ризику / Т. В. Семенова, О. С. Протопопова // Молодий вчений. - 2016. - № 12.1. - С. 962-965.
39. ТОП 150 торгових операторів FMCG України по кількості магазинів за 2018 г. Прогнози розвитку ритейлерів в 2019 году [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://allretail.ua/research/131/>
40. Управління статистики в Одеській області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.od.ukrstat.gov.ua/>
41. Чи відкривати магазин біля дому? Або як уникнути типових помилок [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://workabox.ua/kitchen/management/chi-vdkrivati-magazin-blya-domu-abo-yak-uniknuti-tipovikh-pomilok-/](http://workabox.ua/kitchen/management/chi-vdkrivati-magazin-blya-domu-abo-yak-uniknuti-tipovikh-pomilok/)

42. Як обрати організаційно-правову форму підприємства [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://franchising.ua/osnovi-biznesu/910/yak-obrati-organizaciyno-pravovu-formu-pidpriemstva/>
43. Які формати магазинів і закладів громадського харчування переважають в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://rau.ua/novyni/formaty-magazinov-v-ukraine/>